

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ขอบทวนข้อหาหรือหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิต
และกองทุนประกันวินาศภัย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยได้มีหนังสือ ที่ ๑๒๐๐/๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความได้ว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งผลการพิจารณาข้อหาหรือเรื่องหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๕๒) ว่า การดำเนินการเพื่อขอรับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยล้มละลายต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยจะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้จากทรัพย์สินของบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยลูกหนี้ตามกระบวนการที่กำหนดในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ เสียก่อน หากจำนวนเงินที่ได้รับไม่เพียงพอกับจำนวนหนี้ เจ้าหนี้จึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่จากกองทุนประกันชีวิตหรือกองทุนประกันวินาศภัยซึ่งเป็นไปตามนัยมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ นั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. เดิม เมื่อเกิดกรณีบริษัทประกันภัยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย ก็จะมีการตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อจัดการรวบรวมทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท หากปรากฏว่า บริษัทมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน ผู้ชำระบัญชีต้องร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งให้บริษัทนั้นล้มละลาย ซึ่งระยะเวลาที่เจ้าหนี้ฯ จะได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของบริษัทตามกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายต้องใช้เวลา ๕-๗ ปี และเจ้าหนี้ฯ ได้รับชำระหนี้ไม่เต็มร้อยละสามสิบของจำนวนหนี้ที่แท้จริง

ในการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้กำหนดให้มีกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัยโดยมีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเป็นสำคัญ ในการตีความมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ จะต้องตีความให้ใช้บังคับได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง ดังนั้น เมื่อมีการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริษัทมีทรัพย์สินไม่เพียงพอชำระหนี้ เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการ

เอาประกันภัยย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุนทันที หากเจ้าหนี้ฯ ยังไม่ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของบริษัทเลย เจ้าหนี้ฯ ก็มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุนเต็มจำนวน แต่ไม่เกินหนึ่งล้านบาทต่อราย และเมื่อกองทุนจ่ายไปแล้วเป็นจำนวนเท่าใด กองทุนก็จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ฯ ไปขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของบริษัทต่อไปตามมาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ซึ่งเป็นหลักการเช่นเดียวกับสถาบันคุ้มครองเงินฝากตามพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) มิได้พิจารณามาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน กล่าวคือ

๒.๑ เมื่อเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยไปขอรับชำระหนี้จากทรัพย์สินของบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ก็เป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจนกระทั่งมีการแบ่งทรัพย์สินไปแล้ว ดังนั้น หากเจ้าหนี้มาขอรับชำระหนี้ในส่วนที่ขาดจากกองทุน และกองทุนได้จ่ายเงินให้แล้ว การรับช่วงสิทธิตามมาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในจำนวนเงินนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด

๒.๒ โดยปกติ ผู้รับช่วงสิทธิย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลที่ตนรับช่วงมา ดังปรากฏตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๓๙/๒๕๓๓ สรุปได้ว่า โจทก์เข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัย สิทธิของโจทก์จึงต้องถูกจำกัดไม่เกินสิทธิทั้งหลายบรรดาที่ผู้เอาประกันภัยมีอยู่โดยมูลหนี้ เมื่อผู้เอาประกันภัยรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนในการละเมิดตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๓ แล้ว โจทก์มาฟ้องให้จำเลยมารับผิดในมูลละเมิดเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๔ เกินกำหนด ๑ ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดให้กองทุนรับช่วงสิทธิจากเจ้าหนี้ตามสัญญาประกันภัย สิทธิที่กองทุนรับช่วงมาจึงเสมือนกับเจ้าหนี้ตามสัญญาประกันภัย เมื่ออายุความเรียกร้องตามสัญญาประกันวินาศภัย กฎหมายกำหนดให้ใช้สิทธิเรียกร้องภายใน ๒ ปีนับแต่วันวินาศภัย ส่วนสัญญาประกันชีวิตให้ใช้สิทธิภายใน ๑๐ ปีนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ กองทุนก็ต้องรับช่วงสิทธิในกำหนดเวลาดังกล่าวเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ หากตีความตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) กองทุนก็ไม่มีโอกาสรับช่วงสิทธิได้เลย เนื่องจากกว่าที่กองทุนจะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ฯ ต้องเป็นภายหลังจากที่เจ้าหนี้ฯ ได้รับเฉลี่ยจากกองทรัพย์สินในคดีล้มละลายซึ่งจะทำให้คดีขาดอายุความแล้ว

๒.๓ ในกรณีบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเนื่องจากบริษัทมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินตามมาตรา ๖๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ

ประกันชีวิตฯ และมาตรา ๕๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ สำนักงาน คปภ. เห็นว่า หากตีความว่า เป็นกรณีที่จำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ และให้เจ้าหนี้ ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุนทันที เมื่อกองทุนได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ฯ ไปแล้ว ก็จะได้รับช่วงสิทธิขอรับชำระหนี้จากผู้ชำระบัญชีได้ตาม จำนวนที่กองทุนได้จ่ายไปโดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัททั้งหมด ในส่วนของผู้ชำระบัญชี เมื่อบริษัทมีทรัพย์สินไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีก็ต้องร้องขอต่อศาลเพื่อสั่ง ให้บริษัทล้มละลาย กองทุนก็จะไล่เบี้ยคืนจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะ ศาลจะมีคำสั่งให้ล้มละลาย การตีความเช่นนี้จะสอดคล้องกับมาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ที่กำหนดให้กองทุนเข้า รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่ กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในจำนวนเงินนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม หากนำแนวทางการตีความที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาในเรื่องเสรีจที่ ๒๒๐/๒๕๕๒ กรณีบริษัทล้มละลาย มาใช้กับกรณีข้างต้น สำนักงาน คปภ. เห็นว่า จะไม่อาจเกิดกรณีที่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยไป ขอรับชำระหนี้จากผู้ชำระบัญชี แล้วจำนวนเงินที่ได้รับจากกองทรัพย์สินของบริษัทไม่เพียงพอ ซึ่ง ทำให้เจ้าหนี้ฯ มีสิทธิขอรับชำระหนี้จากกองทุนได้ เนื่องจากเมื่อผู้ชำระบัญชีเห็นว่า ทรัพย์สินของ บริษัทมีไม่เพียงพอชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีก็ต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งให้บริษัทนั้นล้มละลาย ตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ และเข้าสู่การดำเนินการตามกระบวนการ ล้มละลาย ดังนั้น จะไม่มีกรณีที่กองทุนต้องเข้าไปช่วยเหลือเจ้าหนี้ฯ ในกรณีที่บริษัทประกันชีวิต หรือบริษัทประกันวินาศภัยถูกเพิกถอนใบอนุญาต ทำให้เจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้เจ้าหนี้ ขอรับชำระหนี้จากกองทุนได้ในกรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะไม่อาจเกิดขึ้นได้

จากเหตุผลข้างต้น สำนักงาน คปภ. จึงเห็นว่า การตีความมาตรา ๘๕/๕ แห่ง พระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ของ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกัน ชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ประมวลกฎหมายแพ่งและ พานิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ และขอให้มีการพิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวเพื่อที่สำนักงาน คปภ. และกองทุนจะได้นำผล การพิจารณาไปปฏิบัติได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า เรื่องที่หารือนี้ เป็นปัญหาสำคัญที่สมควรพิจารณาอย่างรอบคอบ จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง^๑ แห่ง

^๑ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบ ในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสาม คณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕ และคณะที่ ๑๒) เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๕ และคณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน คปภ. โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนสำนักงาน คปภ. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่า การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตหรือกองทุนประกันวินาศภัยให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๕/๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือมาตรา ๘๐/๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ เมื่อบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต และจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ เจ้าหนี้ จึงจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๘๕/๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๐/๕ วรรคหนึ่ง ส่วนจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ จะได้รับจากกองทุนจะเป็นเท่าใดนั้นต้องนำจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ ได้รับตามมาตรา ๒๖ มารวมคำนวณด้วยเพื่อให้จำนวนเงินที่เจ้าหนี้ ได้รับจากกองทุนเมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว เกินกว่ามูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย โดยจำนวนเงินดังกล่าวต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๘๕/๕ วรรคสอง และมาตรา ๘๐/๕ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๘๕/๕ ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตและจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน

จำนวนเงินที่เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย หากมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยทุกสัญญา รวมกันมีจำนวนเกินหนึ่งล้านบาท ก็ให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงหนึ่งล้านบาท

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงิน และมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

^๓มาตรา ๘๐/๕ ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตและจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน

จำนวนเงินที่เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย หากมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยทุกสัญญา รวมกันมีจำนวนเกินหนึ่งล้านบาท ก็ให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงหนึ่งล้านบาท

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงิน และมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อมาตรา ๒๖“ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๒๖“ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติสิทธิของเจ้าหนี้ ในการได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยในกรณีที่บริษัทเลิกกันซึ่งรวมถึงการถูกเพิกถอนใบอนุญาต และกรณีที่บริษัทล้มละลาย โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ มีบุริมสิทธิพิเศษเหนือหลักทรัพย์ประกันและเงินสำรองที่วางไว้กับนายทะเบียน และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้เหมือนกันกับเจ้าหนี้ที่มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย แล้วแต่กรณี อีกทั้งมีสิทธิได้รับชำระหนี้เหมือนกันกับผู้ทรงบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในทรัพย์สินอื่นของบริษัทฯ ดังนั้น การที่กองทุนจะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ แต่ละรายเป็นจำนวนเท่าใดจึงต้องทราบจำนวนเงินที่เจ้าหนี้นี้ดังกล่าวได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินทั้งหมดของบริษัทตามมาตรา ๒๖ ซึ่งหมายความว่า เจ้าหนี้ จะต้องดำเนินการตามกระบวนการล้มละลายเสียก่อน หากกองทุนจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ฯ ไปโดยไม่รอผล

“มาตรา ๒๖ หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่บริษัทยังมีได้เลิกกัน

ในกรณีที่บริษัทเลิกกัน ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย มีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิพิเศษอื่น

ในกรณีที่บริษัทล้มละลาย ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวอย่างเดียวกันกับเจ้าหนี้ที่มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ทรัพย์สินของบริษัทนอกจากหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นอย่างเดียวกันกับผู้ทรงบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๒๖ หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๑๙ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทั้งนี้ ตลอดเวลาที่บริษัทยังมีได้เลิกกัน

ในกรณีที่บริษัทเลิกกัน ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๙ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนเจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิพิเศษอื่น

ในกรณีที่บริษัทล้มละลาย ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือทรัพย์สินที่วางเป็นหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๙ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินดังกล่าวอย่างเดียวกันกับเจ้าหนี้ที่มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ทรัพย์สินของบริษัทนอกจากหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๙ และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นอย่างเดียวกันกับผู้ทรงบุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การดำเนินการตามกระบวนการล้มละลาย จะเป็นการดำเนินการที่ขัดกับมาตรา ๘๕/๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕^๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ

ด้วยเหตุผลข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๕ และคณะที่ ๑๒) จึงเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ที่ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย (เรื่องเสร็จที่ ๒๒๐/๒๕๕๒)^๘ และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ แสดงให้เห็นหลักการของกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัยในการให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตว่า กองทุนจะให้ความช่วยเหลือภายหลังจากที่เจ้าหนี้ ได้รับชำระหนี้จากบริษัทตามกระบวนการล้มละลายแล้ว ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากเข้ามาดำเนินการในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต โดยให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากประกาศกำหนดให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอรับเงินภายในสี่สิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต^๙ และจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินที่ยื่นคำขอรับเงินจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ^{๑๐}

อย่างไรก็ตาม หากสำนักงาน คปภ. ประสงค์จะให้กองทุนจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ได้ทันทีโดยไม่รอผลการดำเนินการตามกระบวนการล้มละลายหรือกระบวนการชำระบัญชี ก็สมควรเสนอแก้ไขหลักการในการจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัยใน

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๘บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๑/๐๔๑๘ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๙มาตรา ๕๒ เมื่อสถาบันการเงินใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินแล้ว ให้คณะกรรมการควบคุมหรือผู้แทนนิติบุคคลของสถาบันการเงินนั้น แล้วแต่กรณี ส่งมอบเงินและทรัพย์สินตลอดจนเอกสารทั้งปวงให้แก่สถาบันในฐานะผู้ชำระบัญชีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ให้สถาบันประกาศกำหนดให้ผู้ฝากเงินมายื่นขอรับเงินภายในสี่สิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ผู้ฝากเงินจะต้องยื่นคำขอและแสดงพยานหลักฐานเพื่อขอรับเงินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สถาบันประกาศกำหนดให้มายื่นคำขอรับเงิน ถ้ามีความจำเป็น ให้รัฐมนตรีสั่งขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}มาตรา ๕๓ ภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ ให้สถาบันจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินที่ยื่นคำขอแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินตามจำนวนเงินฝากที่ปรากฏในบัญชีของผู้ฝากทุกบัญชีรวมกัน หากเงินฝากทุกบัญชีรวมกันมีจำนวนเกินกว่าหนึ่งล้านบาท ให้จ่ายเงินเป็นจำนวนหนึ่งล้านบาท

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๘๕/๕^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ ต่อไป

อนึ่ง ตามที่สำนักงาน คปภ. อ้างว่า การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) มิได้พิจารณามาตรา ๘๕/๗^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๘๐/๗^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๕ และคณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า สิทธิของเจ้าหนี้ ในการได้รับชำระหนี้จากกองทุนต้องเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ แล้วแต่กรณี จึงไม่อาจนำ มาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ และมาตรา ๘๐/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ มาตีความหักล้างหลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตหรือกองทุนประกันวินาศภัยที่วางหลักไว้ชัดเจนแล้วได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๒

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๓}มาตรา ๘๕/๗ ให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในเงินจำนวนนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด

^{๑๔}มาตรา ๘๐/๗ ให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในเงินจำนวนนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด